

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare

Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Handläggare

SH-BK
Andreas Cronström

Datum

2025-02-17

Vårt ärendenummer

04358-2024

Ert ärendenummer

Fö2024/01668

Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten avstyrker 3 § i den föreslagna förordningen avseende informationsskyldighet gentemot statliga myndigheter.

Folkhälsomyndigheten tillstyrker utredningens författningsförslag i övrigt och lämnar följande kommentarer.

Folkhälsomyndighetens kommentarer

Folkhälsomyndigheten tillstyrker en tydligare reglering av kommuners och regioners uppgifter och ansvarsförhållanden under fredstida kriser och höjd beredskap. En uppdaterad författning på området bedöms lämpligt efter den strukturreform gällande civilt försvar och krisberedskap som infördes 2022, samt mot bakgrund av det rådande säkerhetspolitiska läget i vårt närområde.

6.3.11 Informationsskyldighet gentemot statliga myndigheter

Folkhälsomyndigheten anser att 3 § i förslag till förordning om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap bör förtydligas vad gäller informationsskyldighet för regionerna under fredstida krissituationer och höjd beredskap. I det nuvarande förslaget anges Socialstyrelsen som ensam informationsmottagare för all hälso- och sjukvårdsverksamhet, detta trots att Folkhälsomyndigheten ansvarar för samordning av smittskyddet på nationell nivå.¹ I egenskap av nationell kontaktpunkt utpekad av regeringen har Folkhälsomyndigheten även en

¹ Se 16 § förordning (2021:248) med instruktion för Folkhälsomyndigheten, 1 kap. 7 § och 2 kap. 5 § smittskyddslag (2004:168) och 10 § lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

internationell rapporteringsskyldighet till WHO utifrån det internationella hälsoreglementet samt till EU utifrån hälsohotsförordningen². Båda förpliktar skyndsamt handläggning och rapportering av hälsohot.

Folkhälsomyndigheten vill här understryka att smittskyddsläkarna är självständiga myndigheter som verkar inom respektive region. Samverkan mellan dessa och Folkhälsomyndigheten utgör en central och avgörande del i det svenska smittskyddet.

Folkhälsomyndigheten konstaterar att utredningens formulering om Socialstyrelsens roll gällande regionernas informationsskyldighet i huvudsak liknar den i nu gällande förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Folkhälsomyndigheten vill här understryka att efter tillkomsten av lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, samt den tillhörande förordningen, så har smittskyddsansvaret sedan 2015 flyttats från Socialstyrelsen till Folkhälsomyndigheten.

Att i den föreslagna förordningen benämna Socialstyrelsen som den enda mottagare av all hälso- och sjukvårdsrelaterad information under fredstida krissituationer och höjd beredskap medför en otydlighet kring ansvar. Under särskilda omständigheter skulle detta kunna medföra allvarliga konsekvenser för det nationella smittskyddsarbetet och tillhörande internationell rapportering.

Därtill vill Folkhälsomyndigheten belysa den pågående utredningen om stärkt framtida smittskydd (S 2023:08) där bland annat smittskyddsläkarnas organisatoriska placering och beredskap, ansvarsförhållanden, fördelning av befogenheter, nationell pandemiberedskap och smittskyddslagen utreds.

Folkhälsomyndigheten ska även under fredstida krissituationer och höjd beredskap fortsatt kunna samordna Sveriges smittskydd genom direkt samverkan, utan mellanhänder. Detta måste vara tydligt i all författning för att undvika oklara ansvarsförhållanden, särskilt under fredstida kriser och höjd beredskap.

Därmed ser Folkhälsomyndigheten det nödvändigt att avstyrka 3 § i "Förslag till förordning om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap".

² Se Förordningen om allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa (2371/2022/EU)

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Olivia Wigzell. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Anna Maria Bök, Anna Bessö, Sara Byfors, Lennie Lindberg, Patrik Winther, Josefin Jonsson, chefsjuristen Bitte Bråstad och enhetschefen Anette Richardson deltagit. Utredaren Andreas Cronström har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Andreas Cronström